

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

BAHAMSKÉ SPOLOČENSTVO (BAHAMY)

Úvod Karibská oblasť

Karibská rozvojová banka (CDB) predpovedá v roku 2022 rast hrubého domáceho produktu (HDP) o 9,1 % v rámci svojich 19 prijímajúcich členských krajín (BMC), čím sa urýchli oživenie ekonomiky regiónu, ktoré sa začalo v roku 2021.

Priaznivý výhľad je ukotvený v očakávanom náraste HDP ekonomík vyvážajúcich komodity o odhadovaných 17,5 % v dôsledku silného rastu v Guyane (47,5 %), vyplývajúceho zo zvýšenej produkcie ropy a plynu a oživenia výroby energie v Trinidade a Tobago, keďže obmedzenia na strane ponuky sa zmierňujú. Vyššie medzinárodné ceny ropy by sa mali premietnuť do neočakávaných príjmov.

Očakáva sa, že BMC exportujúce služby naberú na sile a rastú v priemere o 4,8 %, čo odráža pokračujúci prílev medzinárodných návštevníkov. Očakáva sa, že toto oživenie sa pravdepodobne zosilní v roku 2022, keď sa obmedzenia zmiernia, v dôsledku posilnených ochranných zdravotných opatrení. Návravnosť medzinárodných cestujúcich však bude závisieť od zrýchlenia zaočkovania; efektívne zvládanie pandémie bez uchýľovania sa k úplným a zdĺhavým blokáciám; a trvalú dôveru v protokoly ustanovené pre bezpečné cestovanie do regiónu.

„Kľúčovým ponaučením z dopadu pandémie je, že tie krajiny, ktoré vstúpili do pandémie na silnom makrofiškálnom základe, dopadli lepšie. Krajiny ako také zdvojnásobujú úsilie o dosiahnutie udržateľnosti dlhu napriek pretrvávajúcim výzvam. Mnohé krajiny implementujú programy na dosiahnutie udržateľnosti s podporou medzinárodnej komunity finančných inštitúcií, vrátane CDB. Iní tak robia mimo podporovaných programov, ale vytvorili explicitné fiškálne kotvy, aby fungovali ako platformy pre rámce makroekonomickej politiky.

Rast predpovedaný na rok 2022 je podporený aj očakávaniami zrýchlenej implementácie niekoľkých veľkých infraštruktúrnych projektov v celom regióne.

Kombinácia zmiernenia hraničných kontrol a vnútorných blokovacích opatrení a pokračujúca implementácia fiškálnych stimulačných programov v niektorých BMC pomohla regionálnym ekonomikám obnoviť časť stratenej pôdy v hospodárskej činnosti.

V roku 2021 sa ekonomiky vyvážajúce služby zvýšili o 3,2 %, čo bolo spôsobené oživením v dvoch sektoroch, hoteloch a reštauráciách a veľkoobchode a maloobchode, pričom medzi januárom a septembrom sa zvýšil takmer 10 % nárast počtu turistov. Belize zaznamenalo rast o 10,9 %, zatiaľ čo ekonomika Svätej Lucie vzrástla o 6,8 %. Ekonomiky Grenady, Antiguy a Barbudy vzrástli o 4,8 % a 4,7 %, zatiaľ čo Bahamy získali 3,1 % a Barbados vzrástol o 1,4 %.

Naopak, HDP v Trinidade a Tobagu klesol o 2,9 % v dôsledku nižšej produkcie zemného plynu s vplyvom na nadväzujúce odvetvia, ako aj nariadeného zatvárania v sektore služieb.

Po prudkom náraste regionálneho dlhu k HDP v roku 2020 o 17,7 % bodu, najmä v dôsledku bezkonkurenčného poklesu regionálneho HDP a v menšej miere zvýšených pôžičiek v reakcii na krízu COVID-19, priemerný dlh k HDP klesol o 2,0 % bodu na 80,5 % v roku 2021.

Dopad pandémie teda v globále odhalil štrukturálne nedostatky, ktoré spôsobili akútnu zraniteľnosť regiónu voči globálnym ekonomickým otrasom. V dôsledku toho, hoci mala pandémia globálny dosah, niet pochýb o tom, že vysoká úroveň koncentrácie vývozu, ktorá je priamym dôsledkom štrukturálnych nedostatkov v regióne, zosilnila vplyv pandémie v Karibiku.

Región by sa mal snažiť byť odolnejším vo všetkých svojich rozvojových dimenziách – sociálnej, ekonomickej, environmentálnej a inštitucionálnej.

Medzinárodný menový fond (MMF) uvádza, že vojna na Ukrajine otriasa globálnou ekonomikou a zvyšuje neistotu ohľadom vyhliadok Latinskej Ameriky a Karibiku. Pociťuje vyššia inflácia, ktorá ovplyvňuje reálne príjmy, najmä tých najzraniteľnejších. Politické riadenia reagujú na túto výzvu sprísnením menovej politiky a vykonávaním opatrení na zmiernenie úderov na najzraniteľnejších a obmedzenie rizík sociálnych nepokojov. Podľa riaditeľa MMF pre odbor západnej pologule Ilana Goldfajna, „By prípadná eskalácia vojny mohla nakoniec viesť ku globálnym finančným problémom a prísnejším finančným podmienkam pre región. Okrem toho pokračujúce sprísňovanie menovej politiky v Spojených štátoch, keďže Federálny rezervný systém zaujíma jastrabie stanovisko čo by v konečnom dôsledku mohlo ovplyvniť globálne finančné podmienky.“ Podľa finančnej inštitúcie so sídlom vo Washingtone zaznamenali karibské krajiny minulý rok hospodársky rast medzi 2,8 a 4,7 %.

MMF uvádza, že karibské krajiny závislé na cestovnom ruchu, ako sú Antigua a Barbuda, Bahamy, Belize, Dominika, Grenada, Haiti, Jamajka, Svätý Krištof-Nevis, Svätá Lucia a Svätý Vincent a Grenadiny, podľa predpovedí zaznamenajú tento rok rast o 3,2 %.

V prípade krajín ako Guyana, Surinam či Trinidad a Tobago, ktoré sú klasifikované ako karibskí vývozcovia komodít, sa bude hospodársky rast pohybovať v rozmedzí od 20,2 % v roku 2022 a v budúcom roku 2023 klesne na 16,4 %.

Akékolvek väčšie spomalenie rastu v Číne z dôvodu pandémie alebo iných dôvodov by mohlo tiež mať vplyv aj na kľúčové exportné ceny a obchod v regióne. Chudoba a nerovnosť stále zostávajú kľúčovými problémami v Latinskej Amerike a Karibiku vzhľadom na to, že nárast inflácie má nerovnomerný dopad na obyvateľstvo. Od začiatku vojny viaceré krajiny v regióne konali tak, aby obmedzili účinky rastúcich cien na zraniteľné skupiny – od zníženia daní a dovozných ciel až po cenové stropy alebo sociálne transfery.

Krajiny, ktoré ťažia zo zlepšenia svojich obchodných podmienok – miera cien za vývoz krajiny v pomere k jej dovozu – môžu mať jednoduchšie financovanie týchto nových opatrení. Podľa MMF, by celková stratégia by teda mala byť zameraná na inkluzívnu konsolidáciu. Výdavky na sociálne programy, zdravotníctvo, vzdelávanie a verejné investície by sa mali chrániť pri implementácii daňových reforiem, ako je napríklad posilnenie daní z príjmu fyzických osôb, ktoré podporia rast inkluzívnym spôsobom a pomôžu krajinám udržať fiškálnu udržateľnosť.

Investície by mali podľa postupu vykázať nárast, a to vďaka reaktivácii výstavieb a začiatom projektov, ktoré boli pozastavené z dôvodu neistoty a z dôvodu potrieb spoločností riešiť problémy s financovaním. Rozšírenie o vývoz možno pripísať oživeniu dopytu v regióne aj mimo neho, vzhľadom na silnejšiu ekonomickú potrebu na globálnej úrovni.

Globálne asymetrie podmieňujú politiky obnovy v Latinskej Amerike a Karibiku. Takmer 30 rokov po Summite Zeme a globálne prijatie medzinárodnej rozvojovej agendy, environmentálnym pilierom Agendy 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj je, z praktického hľadiska, bez ohľadu na politiku oživenie v regióne. To spôsobilo veľké problémy v strednodobých a dlhodobých orientáciách regionálnych ekonomík. Regiónu chýba príležitosť využiť úsilie o obnovu zlepšiť modely výroby a spotreby, ako aj kvalitu a pokrytie verejných služieb, ktorých význam zvýraznila pandémia COVID-19. Pandemickými opatreniami a reštrikciami, emisie mestskej a leteckej dopravy poklesli aj znečistenia ovzdušia v mnohých mestách. Zároveň však kombinácia škrtov v nezdravotníckych verejných výdavkoch a oslabenie kontroly, premietlo do väčšieho počtu nezákonných činností na hraniciach, ako aj odlesňovaniu.

Mnohých cestovateľov, najmä tých zo Spojených štátov, prilákalo Karibik ako miesto dovolení pri pandémie pre jeho blízkosť a relatívne dobré výsledky pri obmedzovaní COVID-19. Zatiaľ čo v roku 2020 došlo k zdevastovaniu zahraničného cestovania, počet medzinárodných návštevníkov v roku 2021 bol oveľa vyšší, prinajmenšom pre podskupinu ostrovov: 14 z 26 členských krajín Karibskej organizácie cestovného ruchu oznámilo nárast medzinárodných návštevníkov v roku 2021. V celom regióne počet návštevníkov výletných plavieb počas pandémie prudko klesol a snaha prinútiť ich, aby sa vrátili, je hlavnou prioritou. Niektoré karibské štáty sa uchýlili k kreatívnejším opatreniam. Cestovný

ruch do Karibiku je však ďaleko od normálu, pričom návštevníci z niekoľkých kľúčových regiónov – najmä Európy, Austrálie a Ázie – stále vo veľkej miere chýbajú.

Karibské ostrovy, ako napríklad Dominikánska republika, ktorá v roku 2021 navštívila takmer päť miliónov návštevníkov, čo je viac ako ktorákoľvek iná krajina v Karibiku, investujú veľké prostriedky do hotelov, aby sa pripravili na to, čo očakávajú, že bude ešte väčší dopyt, keď pandémia ustúpi. Luis Abinader, prezident krajiny, nedávno prezradil, že projekt rozvoja cestovného ruchu Pedernales v Cabo Rojo – považovaný za prvú turistickú destináciu v Karibiku, ktorá bola vyvinutá od nuly v rámci verejno-súkromného partnerstva – sa bude realizovať v štyroch fázach počas 10 rokov, a s odhadovanou investíciou viac ako 2 miliardy dolárov. Prvá fáza sa začne so šiestimi hotelovými reťazcami.

Aj menšie ostrovy, ako napríklad Tobago, ktoré má niečo cez 60 000 obyvateľov, plánujú investovať do infraštruktúry, aby prilákali turistov. Ostrov tiež privítal medzinárodné lety v januári 2022, keď British Airways a Virgin Atlantic obnovili lety z kľúčového trhu: Británie.

Šestnásť karibských krajín je členmi skupiny Svetovej banky (World bank group):

Bahamy, Barbados, Belize, Dominikánska republika, Guyana, Haiti, Jamajka, Antigua a Barbuda, Dominika, Grenada, Svätý Krištof a Nevis, Svätá Lucia, Svätý Vincent a Grenadíny, Svätý Martin, Surinam, Trinidad a Tobago

Prehľad obchodnej výmeny ACP – Karibských krajín:

(Antigua and Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Cuba, Dominica, Dominican Republic, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaica, St Kitts and Nevis, St Lucia, St Vincent, Surinam, Trinidad and Tobago)

Import/Export

Hlavní obchodní partneri 2021						
Import				Export		
	Krajina	Mil. EUR	%	Krajina	Mil. EUR	%
1	USA	16 005	38,8	USA	7 839	47,7
2	Čína	6 111	14,8	EÚ27	2 131	13
3	EÚ27	5 523	13,4	Singapur	973	5,9
4	Brazília	1 574	3,8	India	957	5,8
5	Singapur	1 284	3,1	Švajčiarsko	798	4,9

Hlavné obchodné komodity s EÚ 2021						
Import				Export		
	Komodita	Mil. €	%	Komodita	Mil. €	%
1	Minerály, pohon. látky	1 222	28,1	Stroje a dopr. prostriedky	2 069	33,4
2	Chemikálie	920	21,1	Potraviny a živé zvieratá	957	15,5
3	Potraviny a živé zvieratá	691	15,9	Zmiešaný manufaktúrny tovar	899	14,5
4	Stroje a dopr. prostriedky	341	7,8	Chemikálie	661	10,7
5	Nápoje a tabakové výrobky	293	6,7	Zmiešaný manufaktúrny tovar	607	9,8

Karibské krajiny a svet

V Mil. EUR	2018	2019	2020	2021
Import	49 087	50 198	41 376	53 317
Export	20 575	18 871	18 933	23 539
Bilancia	- 28 512	- 31 327	- 22 443	- 29 778

Karibské krajiny a EÚ

V Mil. EUR	2018	2019	2020	2021
Import	3 767	4 580	3 395	4 355
Export	6 958	7 050	5 428	6 190
Bilancia	3 191	2 470	2 033	1 835

Online Ekonomické Dokumenty:

Svetová banka – Latinská Amerika a Karibik /

<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36519>

Karibský ekonomický bulletin 2022

<https://publications.iadb.org/en/caribbean-quarterly-economic-bulletin-volume-10-issue-3-january-2022-digital-infrastructure-and>

Makroekonomický súhrn: Banco Interamericano de Desarrollo (Medziamerická Rozvojová Banka)

<https://flagships.iadb.org/en/MacroReport2022/From-Recovery-to-Renaissance-Turning-Crisis-into-Opportunity>

Times Caribbean news:

<http://www.timescaribbeanonline.com/>

1. Aktuálna situácia Bahamské spoločenstvo

COVID-19 a rekonštrukčné práce po hurikáne si vyžiadali uplatnenie expanzívnej fiškálnej politiky v roku 2020. Fiškálny deficit sa zvýšil z 1,8 % HDP v roku 2018/2019 na 6,8 % HDP v roku 2019/2020. Tento výsledok bol spôsobený drastickým nárastom výdavkov spolu s poklesom verejných príjmov. Celkové výdavky sa zvýšili o 8,2 % na 2 505 miliónov bahamských dolárov. Nárast výdavkov bol spôsobený predovšetkým 64,8 % nárastom kapitálových výdavkov na 368,8 milióna B\$, čo je odrazom kapitálových transferov na rekonštrukciu po hurikáne a akvizíciu fixných aktív. Rast bežných výdavkov bol miernejší o 3,0 % a bol spôsobený zvýšením prídelov na výplatu miezd, plátov a dotácií. Čiastočne nárast výdavkov na vyplácanie dotácií odrážal výdavky na zmiernenie účinkov COVID-19 na domácnosti a podniky. Nárast zadlženosti počas minulého a súčasného roka sa premietol do 3,2 % nárastu úrokových platieb z dlhov, čo predstavuje 339,1 milióna bahamských dolárov. Dlh verejného sektora sa zvýšil o 21,8 % na 9 418 miliónov bahamských dolárov, zo 72,6 % na 87,7 % HDP, čiastočne v dôsledku drastického poklesu produkcie v roku 2020. V dôsledku toho bol vládny program konsolidácie dlhu odložený, aby sa pandémii a rekonštrukciu po hurikáne.

Počas prvých šiestich mesiacov fiškálneho roka 2020/2021 viedli zhoršujúce sa účinky pandémie k zvýšeniu fiškálneho deficitu, ktorý sa zvýšil zo 194,1 milióna na 736,1 milióna bahamských dolárov. K výraznému poklesu príjmov sa pridalo zvýšenie výdavkov na zdravotníctvo, sociálnu pomoc a rekonštrukčné práce po prechode hurikánu Dorian. Príjmy sa znížili o 430,0 milióna bahamských dolárov na 671,4 milióna dolárov, čo je odrazom poklesu daňových a nedaňových príjmov v dôsledku krízy spôsobenej pandémiou. Výdavky sa medzitým zvýšili o 111,9 milióna USD na 1 408 miliónov USD, čo bolo spôsobené vyššími výdavkami na zdravie, nároky a dotácie.

Menová politika zostala v roku 2019 neutrálna, pričom centrálna banka Bahám ponechala svoju diskontnú sadzbu konštantnú na úrovni 4,0 %. Najvýznamnejšou menovou udalosťou roku 2020 bol výrazný rast likvidity v bankovom sektore a cudzích zdrojov, ktoré posilnili externé úvery kontrahované vládou. Prebytočné likvidné aktíva bankového sektora vzrástli v porovnaní s rokom 2019 o 18,5 %. Široká ponuka peňazí vzrástla o 2,7 % a dosiahla 597,8 milióna bahamských dolárov. Úsporné vklady vzrástli o 9,2 %, v porovnaní so 14,7 % nárastom v predchádzajúcom roku. Pokles termínovaných vkladov z 5,2 % v roku 2019 bol 7,4 % v roku 2020. Domáce úvery prešli z mierneho rastu o 0,4 % v roku 2019 na pokles o 4,0 % v roku 2020. Vláda si požičiavala menej od domácich bankový sektor sa uchýlil k externým pôžičkám na zníženie miestneho dlhu. Úvery súkromnému sektoru klesli o 2,3 %, keďže kríza vyvolaná pandémiou viedla banky ku konzervatívnejmu prístupu pri poskytovaní úverov. Osobné úvery, ktoré tvoria viac ako 72 % z celku, sa znížili o 1,4 %, pričom došlo k miernemu nárastu úverov v stavebníctve.

Rozpätie vážených priemerných úrokových sadzieb sa zúžilo o 5 základných bodov na 9,89 %. Úroková sadzba na úvery klesla o sedem základných bodov na 10,39 %, kým úroková sadzba na depozitá klesla o 12 základných bodov na 0,45 %.

Nová vláda Progresívnej liberálnej strany sa zameriava na presadzovanie úprav a ekonomických zmien s cieľom posunúť sa k lepšiemu oživeniu po pandémii. S cieľom poskytnúť krátkodobú úľavu a podporiť oživenie hospodárstva plánuje vláda znížiť daň z pridanej hodnoty (DPH) o dva percentuálne body, aby sa zvýšila na 10 %, a zvýšiť minimálnu mzdu na 250 bahamských dolárov za týždeň. Vláda tiež plánuje zvýšiť príjmy, a to najmä vyberaním majetkových daní a platením uhlíkových kreditov za využívanie prírodných zdrojov. Plánuje tiež investovať 50 miliónov bahamských dolárov na financovanie obchodných aktivít, ktoré pomôžu oživiť ekonomiku.

Ekonomický rast

Po marginálnom raste o 0,7 % v roku 2019 sa HDP v roku 2020 znížil o 14,5 %, po vážnych dôsledkoch pandémie na aktivitu. Pridaná hodnota cestovného ruchu, ktorá sa v roku 2019 zvýšila o 5,0 %, klesla v roku 2020 o 38,2 % v dôsledku prepadu dopytu počas pandémie. Počet príchodov cestujúcich, ktorý sa v roku 2019 zvýšil o 9,5 % na 7,2 milióna návštevníkov, sa v roku 2020 znížil o 75,2 % na 1,8 milióna. Po zvýšení o 6,7 % v roku 2019 na 1,7 milióna návštev sa počet priletov leteckou dopravou, ktorý zahŕňa segment nočných návštevníkov s vysokou pridanou hodnotou, znížil o 74,8 % na 418 329. Ukazovatele výkonnosti odvetvia sa v roku 2020 prudko zhoršili. Miera obsadenosti hotelov klesla o 12,2 % a priemerná denná sadzba klesla o 1,0 % na 152,88 USD.

Pridaná hodnota v stavebníctve klesla o 35,1 %, čiastočne v dôsledku nižšieho objemu bankových úverov na obstaranie rezidenčných a komerčných nehnuteľností. V roku 2020 sa vyplácanie hypoték znížilo o 26,7 % (32,5 milióna bahamských dolárov) v súlade s trendom zaznamenaným v roku 2019. Okrem toho, vyhliadky pre stavebný sektor zostávajú nepriaznivé: 400 hypotékam bolo poskytnutých hypoték na novú výstavbu a opravy, čo predstavuje pokles o 15,1 %, pri hodnote 83,4 milióna bahamských dolárov, čo je pokles o 3,9 %.

Vzhľadom na to, že distribúcia vakcín sa zrýchľuje a pandémia trochu pominie, očakáva sa, že rast v roku 2021 vzrastie až na 2,3 %. Očakáva sa, že rast bude poháňaný miernym oživením cestovného ruchu, keďže sa návštevníci z hlavných trhov vracajú. Okrem toho sa očakáva zlepšenie aktivity v stavebnom sektore s nárastom domácej výstavby, ktorá podporí aktivity výstavby infraštruktúry cestovného ruchu financované z priamych zahraničných investícií.

Vláda Bahám oznámila opatrenia na zabezpečenie hospodárskej úľavy. Poskytuje ekonomickú úľavu vo forme predĺženia lehoty na zaplatenie DPH a živnostenského listu a pôžičiek pre malé podniky a samostatne zárobkovo činné osoby. Podľa predsedu Rady pre fiškálnu zodpovednosť Kevina Burrowsa však musí byť takáto hospodárska úľava vyvážená udržaním živého hospodárstva.

Digitálny priemysel bude kľúčový. Aj keď sa očakáva, že zdravotná kríza COVID-19 bude mať nepriaznivý vplyv na globálne hospodárstvo, je pravdepodobné, že v digitálnom sektore bude zaznamenaný prudký nárast dopytu po jeho službách. Bahamský poskytovateľ platobných riešení MobileAssist oznámil nárast počtu stiahnutí svojej aplikácie, pretože miestne spoločnosti hľadajú spôsoby, ako zabezpečiť kontinuitu podnikania prostredníctvom elektronických prostriedkov. Podobný úspech zaznamenala aj internetová nákupná platforma Shoppee založená na Bahamách, ktorá je platformou, prostredníctvom ktorej môžu miestni predajcovia inzerovať a predávať svoje výrobky. Podľa hlavného predstaviteľa spoločnosti Demetrius Hepburn sa na webových stránkach zvýšila návštevnosť a používa sa najmä na nakupovanie potravín.

Viac ako 20% bahamského obyvateľstva je závislá od humanitárnej podpory vlády. Počas pandémie sa vláda snažila tieto služby udržiavať. Osobitne ťažko postihnutí boli odborníci na cestovný ruch na Bahamách. Vláda doplnila fond poistenia v nezamestnanosti na ochranu zamestnancov postihnutých COVID-19. Napriek skutočnosti, že v dôsledku pandémie COVID-19 boli postihnutí všetci zamestnanci v cestovnom ruchu, rozdiel v odmeňovaní žien a mužov na Bahamách vedie k zvýšenej ekonomickej neistote.

Bahamy prijali fiškálne opatrenia zodpovedajúce približne 4% HDP na podporu systému zdravotníctva, zamestnanosti a najzraniteľnejších skupín obyvateľstva. Náhle prerušenie globálneho dodávateľského reťazca spôsobilo, že Bahamy čelia problémom s bezpečnosťou potravín. Zatváranie škôl v dôsledku globálnej pandémie COVID-19 spôsobilo na Bahamách obrovskú medzeru v učení. Od študentov bez prístupu na internet sa očakáva, že budú schopní držať krok so štúdiom prostredníctvom učebných balíkov, ktoré sa týždenne hodnotia. Verejné knižnice sprísnilo bezpečnostné opatrenia, aby sa stali alternatívnym študijným priestorom pre študentov, ktorým chýba prístup na internet. Veľké množstvo Bahamčanov nemá na prácu alebo štúdium na diaľku prístup na internet ani k vybaveniu, ako sú počítače. Je potrebné zlepšiť technologickú infraštruktúru. Národná pracovná skupina pre distribúciu potravín poskytovala potravinovú pomoc počas pandémie, najmä po hurikáne Dorian. Nadácia Moore Bahamas udelila pracovnej skupine grant ako súčasť úsilia o obnovu hurikánu Dorian.

Priemyselná výroba sa na tvorbe HDP podieľa iba 7,7 %. Medzi hlavné odvetvia patrí stavebná činnosť v oblasti cestovného ruchu, skladovanie ropy a výrobkov z nej, čiastočnej aj spracovanie potravín (citrusové plody, zelenina a hydina).

Poľnohospodárska výroba má len miestny význam: poľnohospodárske výrobky sú určené len na miestny trh, ktorý je schopný ich vo veľkej miere absorbovať. Na tvorbe HDP sa podieľa iba 2,3 %.

Vývoz krajiny celkovo dosiahol v roku 2021 hodnotu 903 mil. EUR, dovoz 3 210 mil. EUR a bilancia zahraničného obchodu zápornú hodnotu -2 308 mil. EUR.

Vývoz EÚ 27 s Bahamami dosiahol v roku 2021 hodnotu 522 mil. EUR, dovoz 179 mil. EUR a bilancia hodnotu 343 mil. EUR.

2. Makroekonomické ukazovatele

Hlavné makroekonomické údaje	2018	2019	2020	2021
Obyvateľstvo (tis.)	385,637	389,482	393,244	399 935
Nominálny HDP (mld. EUR)	11	12	10	9
HDP per capita (EUR)	28 869	30 885	22 530	32 199
Rast reálneho HDP (%)	2,8	0,7	-14,5	2,0
Bilancia na bežnom účte (% HDP)	-8,7	4,0	-18,7	-20,9
Inflácia (% zmena)	2,3	2,5	0,0	3,0

Import/Export

Hlavní obchodní partneri 2021						
	Import			Export		
	Krajina	Mil. EUR	%	Krajina	Mil. EUR	%
1	USA	2 527	78,7	USA	448	49,6
2	Brazília	177	5,5	Singapur	275	30,5
3	Čína	110	3,4	Panama	95	10,9
4	EÚ27	101	3,1	EÚ27	28	3,1
5	Veľká Británia	38	1,2	Veľká Británia	17	1,9

Hlavné obchodné komodity s EÚ 2021						
Import				Export		
	Komodita	Mil. €	%	Komodita	Mil. €	%
1	Stroje a dopr. zariadenia	137	76,4	Stroje a dopr. zariadenia	228	43,7
2	Potraviny a živé zvieratá	32	18,0	Minerálne palivá, mazivá a súvisiace materiály	201	38,6
3	Minerálne palivá, mazivá a súvisiace materiály	6	3,2	Komodity a transakcie	20	3,9
4	Surové materiály nepoživateľné s výnimkou palív	2	1,0	Manufaktúrny tovar podľa materiálov	18	3,4
5	Chemikálie a súvisiace produkty	1	0,6	Zmiešaný manufaktúrny tovar	17	3,2

V Mil. EUR	2018	2019	2020	2021
Import	400	524	267	179
Export	989	786	481	522
Bilancia	589	262	215	343

3. Nákladovosť pracovnej sily, technická a finančná pomoc pri vstupe zahraničných investorov, možnosť repatriácie kapitálu

Ekonomický výhľad Barbadosu na rok 2022 bude výrazne ovplyvnený jeho pretrvávajúcou zraniteľnosťou voči vonkajším šokom. Medzinárodný menový fond predpovedá nárast globálnej ekonomickej aktivity o 4,4 percenta, ale silu oživenia v ekonomikách závislých na cestovnom ruchu, ako je Barbados, ovplyvní schopnosť krajín na celom svete kontrolovať šírenie pandémie, ktorá spôsobila aby naša ekonomika za posledné dva roky fungovala výrazne pod svojím potenciálom.

Vyhliadky pre sektor cestovného ruchu teraz vyzerajú priaznivejšie ako pred rokom, so zvýšenou dostupnosťou vakcín a opätovným otvorením ekonomík medzinárodnému cestovaniu a podnikateľskej činnosti. Stále však existujú významné negatívne riziká cestovania spôsobené potenciálom výskytu nových kmeňov vírusu a návratom veľkých zdrojových trhov k opätovnému zavedeniu cestovných obmedzení.

Vzhľadom na priaznivejší výhľad banka predpokladá, že zlepšenie ekonomickej aktivity zaznamenané za posledných deväť mesiacov sa v roku 2022 zrýchli. To by malo byť čiastočne spôsobené pokračujúcim oživovaním sektora cestovného ruchu. Všetky ukazovatele sú pre silné, aj keď čiastočné, oživenie v prvom štvrtroku, k čomu prispel priaznivý vplyv prílevu návštevníkov na

anglické kriketové zájazdy, rozšírenie leteckej dopravy do krajiny a pozitívne prínosy vylepšení turistického závodu.

Banka je navyše povzbudená, že niektoré z oneskorených stredne veľkých až veľkých projektov rozvoja cestovného ruchu sa začnú realizovať v roku 2022. Načasovanie začatia týchto investícií spolu s prebiehajúcou modernizáciou infraštruktúry zo strany vlády vrátane prác na cestách a bývanie a ďalšie drobné investície súkromného sektora by mali poskytnúť ďalšiu podporu oživeniu hospodárskej činnosti. Očakávajú sa pozitívne presahy do iných sektorov, čo vytvorí impulz pre nové pracovné miesta. V strednodobom horizonte sa očakáva, že niektoré z týchto investícií otvoria nové trhy, čo umožní udržateľný hospodársky rast.

Vážne narušenie globálnych dodávateľských reťazcov zasiahlo medzinárodný sektor výroby, dopravy a logistiky. Náklady na prepravu sa znížili z maxima z konca minulého roka, no zdá sa, že ceny pravdepodobne zostanú zvýšené, aspoň počas prvej polovice roka. Ceny ropy, ktoré boli v roku 2021 v priemere 68 USD za barel, by mali tento rok podľa predpovedí dosiahnuť priemer 71 USD[1], ale táto prognóza by sa mohla upraviť smerom nahor, keď sa svetová ekonomika zotaví. Prudké zvýšenie cien spolu s ďalšími narušeniami dodávateľských reťazcov by mohlo mať negatívny vplyv na tempo oživenia.

Predpovedanie rastu v tomto prostredí, kde existuje neistota spojená s tempom oživenia v sektore cestovného ruchu, dostupnosťou a nákladmi medzinárodného tovaru a inherentnou neistotou pri realizácii veľkých kapitálových projektov, zostáva náročným cvičením. Banka vypracovala viacero scenárov rastu, ale je optimistická, že bez opätovného zavedenia cestovných obmedzení alebo prehĺbenia narušenia dodávateľského reťazca alebo výrazných geopolitických otrasov existuje potenciál pre silné oživenie vedúce k dvojcifernému rastu 2022.

Vláda, ktorú neodradili výzvy súčasnej klímy, naznačila svoj záväzok posilniť fiškálnu pozíciu a zároveň podporiť udržateľnú hospodársku činnosť prostredníctvom zmysluplných štrukturálnych reforiem vrátane zlepšenia podnikateľského prostredia. Primárny zostatok za fiškálny rok 2021/22 bol upravený tak, aby zodpovedal zvýšeným výdavkom potrebným na podporu účinkov zdravotníctva v boji proti šíreniu COVID-19 a na pomoc pri škodách po dvoch prírodných katastrofách.

Ako však oživenie naberá na sile, vláda očakáva, že vytvorí primárne prebytky na základe rastúcich príjmov a postupného odstraňovania mimoriadnych výdavkov súvisiacich s pandémiou. Obnovenie týchto prebytkov bude obsahovať požiadavky vlády na pôžičky a umožní návrat k zníženiu objemu dlhu, keďže nové pôžičky klesnú pod úroveň splácania dlhu.

Vláda je naďalej odhodlaná dodržiavať fiškálnu disciplínu potrebnú na udržateľnosť svojho dlhu v strednodobom horizonte. Pre tento záväzok je rozhodujúce prijatie fiškálnych pravidiel navrhnutých tak, aby pomer dlhu k HDP bol udržateľný. Musíme stavať na skutočnosti, že úverový rating zostal počas tejto krízy stabilný a pokrok smerom k plánovanej trajektórii 60 percent zlepšil úverový rating krajiny v strednodobom horizonte, obnoví dôveru a uľahčí prístup na trhy súkromného kapitálu.

Rezervy, ktoré sme nazhromaždili za posledné tri roky, budú v strednodobom horizonte kľúčové pre rast ekonomiky. Vládny program kapitálových prác pomôže pri riešení okamžitej výzvy obnovenia rastu a obnovy pracovných miest. Pre trvalo udržateľný rast je však rozhodujúca stimulácia činnosti súkromného sektora, a to aj prostredníctvom plánovaného investičného programu a urýchlenia implementácie programu obnoviteľnej energie. V tejto súvislosti vítame zameranie sa na infraštruktúru, pretože má potenciál zlepšiť poskytovanie verejných služieb a prispieť k diverzifikácii, inováciám a produktivite v rámci hospodárstva.

Vláda Bahám má veľa pravidiel pre nerezidentov, ktorí chcú podnikáť v tejto krásnej krajine. Niektoré z týchto pravidiel sú komplikované a užitočné je odborné vedenie. Ak uvažujete o obchodovaní s Bahamami alebo z ich okolia, v nasledujúcom zozname je zhrnutie rôznych schválení a registrácií, ktoré je potrebné vyriešiť ako minimum. Upozorňujeme, že zatiaľ čo Bahamy neukladajú daň z príjmu

(osobnú ani právnickú), existuje veľa ďalších foriem zdanenia, ktoré by sa mali brať do úvahy pri podnikaní tu. K niektorým z nich sme sa vyjadrili nižšie. Podniky pôsobiace v oblasti Freeport v oblasti Grand Bahama by navyše mali zabezpečiť, aby zväžili výnimky a daňové stimuly dostupné podľa zákona a dohody o Hawksbill Creek.

Schválenie bahamského investičného úradu

Bahamský investičný úrad (BIA) je zodpovedný za schvaľovanie všetkých priamych zahraničných investícií (PZI) vo všetkých odvetviach bahamského hospodárstva. Pôsobí tiež ako „jednotné kontaktné miesto“ pre zahraničných investorov, pretože v mene týchto investorov spolupracuje s inými vládnymi agentúrami.

Aby bolo možné udeliť súhlas, BIA sa musí ubezpečiť, že navrhovaná obchodná činnosť bude prospešná pre Bahamy, a nie v sektore, ktorý je vyhradený iba pre Bahamčanov (napr. Veľkoobchod a maloobchod, správa nehnuteľností). Zohľadňujú sa všetky kľúčové komponenty, ako napríklad finančná spôsobilosť, obchodný plán, základné informácie o všetkých navrhovaných akcionároch, celková kapitálová investícia a zdroj týchto prostriedkov, ako aj reputácia zúčastnených osôb. Obzvlášť zaujímavé sú pracovné príležitosti pre Bahamčanov. Len čo návrh získa súhlas BIA, postúpi ho Národnej hospodárskej rade (na čele s predsedom vlády) k ďalšiemu preskúmaniu a rozhodnutiu.

Národná rada pre poistenie

Program národného poistenia pokrýva mzdy, keď sú zamestnanci práceneschopní alebo sú na materskej dovolenke, ako aj zodpovednosť za úrazy, choroby a smrť z povolania a malú výšku príjmu pri odchode do dôchodku. Takmer všetky osoby, ktoré pracujú na Bahamách, musia prispievať NIB. Podobne ako v iných krajinách s programami sociálneho zabezpečenia musia byť zaregistrované všetky spoločnosti alebo podniky, ako aj samostatne zárobkovo činné osoby a zamestnanci. Len čo získate súhlas BIA, mali by ste sa zaregistrovať u NIB.

Príspevky pre zamestnancov sa platia vo výške 9,8% skutočnej mzdy až do výšky poistiteľného stropu (670 USD / týždeň alebo 3 077 USD / mesiac). Príspevky sa zdieľajú 5,9% pre zamestnávateľa a 3,9% pre zamestnanca.

Obchodná licencia

Po schválení BIA a registrácii NIB musíte požiadať o licenciu podľa zákona o obchodných licenciách. To si vyžaduje vyplnenie formulára žiadosti o obchodnú licenciu, ktorý musí sprevádzať všetky podporné dokumenty a schválenia od iných agentúr spolu s platbou 100 BSD dolárov.

Obchodná licencia je každoročnou požiadavkou (pre krátkodobé projekty sú k dispozícii dočasné obchodné licencie). V súčasnosti podniky s obratom 50 000 BSD alebo menej platia živnostenskú daň 100 BSD \$. Všetci stáli podnikatelia bez ohľadu na obrat sú povinní podávať ročné daňové priznania k dani z podnikania, ktoré sú splatné do 31. januára a všetky dane musia byť zaplatené do 31. marca. Upozorňujeme, že podniky s obratom vyšším ako 100 000 BSD musia predložiť finančné výsledky spolu so svojim daňovým priznaním k dani z podnikania a vyhlásenie potvrdené nezávislým účtovníkom. Dane z obchodnej licencie sa líšia v závislosti od typu podnikania a obratu a pohybujú sa od 1/2% do 3% ročného obratu (hrubé výnosy). V obmedzených prípadoch môžu mať určité nerezidentné podniky nárok na ročný poplatok 300 BSD \$.

Daň z pridanej hodnoty

S účinnosťou od 1. januára 2015 zaviedli Bahamy daň z pridanej hodnoty (DPH) vo výške 7,5%, ktorá sa vzťahuje na takmer všetky dodávky tovaru a poskytovanie služieb na Bahamách. Štandardná sadzba bola s účinnosťou od 1. júla 2018 zvýšená na 12%. Registrácia DPH sa vyžaduje od každej osoby, ktorá podniká „zvnútra“ z Bahám a má (alebo očakáva, že bude mať) ročný obrat 100 000 BSD alebo viac. Na nerezidentské podniky, ktoré podnikajú v elektronickom obchode s rezidentmi na Bahamách, sa vzťahujú osobitné pravidlá. Určenie, či podnikáte zvnútra Bahám, sa bude líšiť od podniku k podniku a bude závisieť od mnohých faktorov. Upozorňujeme, že získanie podnikateľského licenčného čísla je požiadavkou na získanie registračného čísla „TIN“ (daňové identifikačné číslo) pre DPH.

Ďalšie komplikácie vznikajú podnikom považovaným za nerezidentov na účely devízovej kontroly. Tieto podniky často majú „prítomnosť“ na Bahamách, ale ich zákazníkmi sú zvyčajne nerezidenti. To si kladie otázku, či podnikajú „zvnútra“ z Bahám. Niekoľko ustanovení s nulovým hodnotením závisí od určenia rezidencie na účely kontroly burzy. Nulové hodnotenie všeobecne umožňuje

podnikom získať vrátenie DPH, ktorú platia za tovary a služby spotrebované na Bahamách. Spoliehanie sa na tieto ustanovenia si vyžaduje príslušnú podpornú dokumentáciu a dôkladnú analýzu. Aj keď teda DPH nemusí pre nerezidentský podnik vyžadovať významné „náklady“ alebo požiadavku na výber, požiadavky na dodržiavanie súladu vytvárajú ďalšie povinnosti a zodpovednosť v oblasti vykazovania a riadenia. Nedodržanie môže mať za následok pokuty a úroky.

Kolková daň

Ak získate potrebné povolenie na vykonávanie svojej podnikateľskej činnosti tu na Bahamách, môžete využívať výhody toho, že vaše zisky nebudú predmetom dane z príjmu fyzických alebo právnických osôb. Zákon o kolkových známkach však stanovuje, že „každá zmenka, zmenka, poukážka, poštový prevod peňazí, káblový prevod peňazí, cestovný šek alebo akreditív, pri ktorom sa finančné prostriedky vo výške alebo viac ako päťstotisíc dolárov ročne premieňajú na zahraničné mene a sú poukázané alebo prevedené z Bahám spriaznenou stranou ako dividendy alebo zisky alebo platby za služby poskytnuté spriaznenou stranou“ podlieha kolkovej dani vo výške 5% sumy poukázanej alebo prevedenej mimo Bahamy. Všetky ostatné prevody finančných prostriedkov mimo Bahám podliehajú kolkovej dani vo výške 1,5%.

Kolková daň sa vzťahuje aj na predaj podniku (iného ako nehnuteľný majetok) (6%) a iných bankových transakcií, ako sú hypotéky (1%), bankové zmenky (<500 000 USD) na sumy prevedené z Bahám (1,5%) a bankové výbery (0,40 USD) s veľmi malými výnimkami.

Daň z nehnuteľností

Daň z nehnuteľností sa platí z držby nehnuteľností. Sadzba dane sa pohybuje od 0,75% do 2,0% trhovej hodnoty. Výnimky existujú pre mnoho nehnuteľností na Rodinných ostrovoch, pre niektoré nehnuteľnosti s trhovou hodnotou nižšou ako 250 000 dolárov a pre určité komerčné poľnohospodárske pozemky, neupravené pozemky, nehnuteľnosti vo vlastníctve zahraničných vlád a niektoré iné objekty určené na charitatívne účely.

Dovozové poplatky

Vládne príjmy sa generujú hlavne z ciel, pričom colné a spotrebné dane tvoria približne 50% daňových príjmov na Bahamách. Colné oddelenie je zodpovedné za ocenenie tovaru pri vstupe a určenie výšky dlžného cla (spolu s DPH splatnou pri dovoze). Všeobecne platí, že na väčšinu dovážaných položiek sa vzťahuje 45% clo. Sadzby cla sa však pohybujú od cla bez cla (ako napr. jemné šperky, parfumy, kolínska voda, hodinky a určité elektronické zariadenia) až po najvyššiu úroveň 220% (cigary).

Iné

Pamätajte, že komunikačný sektor, bankový sektor, poisťovací sektor, hotelový sektor, herný sektor atď. Majú okrem vyššie uvedených položiek aj sektorovo špecifické licencie, dane a / alebo poplatky.

Zahraniční investori môžu mať nárok na odpustenie cla, dane z nehnuteľností a odloženia DPH podľa zákona o podpore hotelov alebo zákona o podpore priemyslu, a to v závislosti od povahy nového vývoja a rozsahu investícií.

Zahraničné investície prúdia hlavne do oblastí:

- Turizmus
- Bankovníctvo
- Finančné služby – obzvlášť offshore financovanie
- Lodná doprava
- Stavebníctvo
- Export/import obchodovanie

4. Špecifiká podnikania v teritóriu

Predseda vlády čelí večným ekonomickým problémom znižovania deficitov platobnej bilancie, zarábania devíz, vytvárania pracovných miest a ochrany našich dvoch najdôležitejších príjmových sektorov, cestovného ruchu a medzinárodného obchodu. Toto nie je závideniahodná pozícia, a preto sa očakáva, že opatrenia zavedené v tomto rozpočte sú navrhnuté tak, aby dosiahli nasledovné:

Splnenie požiadaviek Medzinárodného menového fondu (MMF) a iných medzinárodných úverových záväzkov.

- Zmierniť vplyv medzinárodného vývoja na miestnu krajinu.
- Vytvárať príležitosti pre rozvoj a podporu nových podnikov.
- Stimulovať podniky, aby robili nové investície.

Skóre ekonomickej slobody Baham je 68,7, vďaka čomu je ich ekonomika 38. najľahodnejšou v indexe 2022. Bahamy sú na 6. mieste spomedzi 32 krajín v regióne Ameriky a ich celkové skóre je nad regionálnym a svetovým priemerom.

Devastácia spôsobená hurikánom Dorian v roku 2019 a strata turistických príjmov spojená s obmedzeniami súvisiacimi s COVID-19 spôsobili, že ekonomika Baham sa v roku 2020 ocitla horšie ako v roku 2016. Ekonomická sloboda sa však rozrástla. Bahamy, vedené zvýšením skóre v oblasti právneho štátu a slobody práce, zaznamenali od roku 2017 7,6-bodový nárast ekonomickej slobody a vyšplhali sa vyššie v hornej polovici krajín „mierne slobodných“. Skóre za daňové zaťaženie a vládne výdavky sú vysoké, ale sloboda obchodu je hlboko pod priemerom.

VPLYV COVID-19: K 1. decembru 2021 bolo pandémie na Bahamách pripísaných 677 úmrtí a reakcia vlády na krízu sa umiestnila na 110. mieste medzi krajinami zahrnutými v tomto indexe, pokiaľ ide o jej prítomnosť. Ekonomika v roku 2020 klesla o 16,3 percenta.

Phillip Davis z Progresívnej liberálnej strany bol zvolený za premiéra v septembri 2021 širokou parlamentnou väčšinou, čím sa od moci vytlačila strana Slobodné národné hnutie. Vláda naďalej čelí vysokému verejnému dlhu a rastúcej nezamestnanosti. Finančné služby predstavujú dôležitý sektor hospodárstva. Prudký pokles príjmov z cestovného ruchu, ktorý bežne predstavuje viac ako 60 percent HDP, oddialil oživenie ekonomiky po pandémie COVID-19 a hurikáne v roku 2019. Nahradenie príjmov z ciel, o ktoré by mohlo prísť, ak by Bahamy vstúpili do Svetovej obchodnej organizácie je predmetom prebiehajúcej diskusie. Blízkosť k USA robí z Baham prekladisko nelegálnych drog a obchodovania s ľuďmi.

Vlastnícke práva sú chránené, ale časovo náročný a nákladný proces registrácie majetku bol vyhodnotený ako jeden z najhorších na svete. Súdnicstvo je nezávislé a založené na britskom zvykovom práve. Zmluvy sa právne vymáhajú súdnou cestou. Politický systém je sužovaný správami o korupcii a protikorupčné zákony sa uplatňujú nedôsledne.

Bahamy nevyberajú daň z príjmu fyzických osôb ani daň z príjmu právnických osôb. Celkové daňové zaťaženie predstavuje 18,7 percenta celkového domáceho príjmu. Vládne výdavky dosiahli za posledné tri roky 21,7 percenta celkového výstupu (HDP) a rozpočtové deficity dosahovali v priemere 3,8 percenta HDP. Verejný dlh predstavuje 68,6 percenta HDP.

Podľa MMF a Medziamerickej rozvojovej banky (IDB) budú Bahamy pravdepodobne trpieť najväčšou karibskou hospodárskou recesiou po COVID-19. Cestovný ruch zamestnáva viac ako polovicu pracovnej sily. Obyvateľstvo je dobre vzdelané. Vládne dotácie štátom kontrovaným subjektom a verejno-súkromným partnerstvám sa zvýšili o 19,2 milióna USD (6,2 percenta) na 330,0 milióna USD a predstavujú 89,0 percent rozpočtových prostriedkov.

Bahamy majú v platnosti tri preferenčné obchodné dohody. Obchodne vážena priemerná colná sadzba je 18,0 percenta a netarifné opatrenia ďalej bránia obchodným tokom. Byrokratické schvaľovacie procesy bránia slobode investovania a podkopávajú rozvoj živšieho súkromného sektora. Finančné služby sú konkurencieschopné a domáce a offshore aktivity tvoria približne 15 percent HDP.

Priame zahraničné investície (PZI)

Bahamy ponúkajú veľmi atraktívne prostredie pre PZI s veľmi efektívnym právnym systémom, ktorý je založený na anglickom občianskom práve.

Zahájenie podnikania:

Bahamy urýchlili začatie podnikania skrátením času registrácie pre povolenie na podnikanie a daň z pridanej hodnoty a odstránením poplatku za registráciu firmy.

Získanie elektriny:

Bahamy sprehľadnili získavanie elektriny zverejnením taríf za elektrinu online.

Registrácia majetku:

Bahamy zdražili registráciu majetku zvýšením kolkových poplatkov pri prevodoch nehnuteľností.

Ochrana menšinových investorov:

Bahamy posilnili ochranu menšinových investorov zvýšením objasnenia požiadaviek na zverejňovanie informácií o konfliktoch záujmov, vlastníckej a kontrolnej štruktúry a vyžadujú väčšiu transparentnosť spoločností.

Platenie daní:

Bahamy uľahčili platenie daní vylepšením online systému hlásenia dane z pridanej hodnoty a jeho lepšou dostupnosťou pre daňových poplatníkov.

Vláda udržiava úzke vzťahy so Spojenými štátmi, jej hlavným obchodným partnerom a spolupracovníkom v boji proti nezákonnému obchodovaniu (drogy, zbrane, emigranti). Čína sa tiež pevne etablovala ako kľúčový partner na Bahamách a stala sa hlavným investorom (cestovný ruch a infraštruktúra). Dohoda medzi oboma krajinami o vzájomnom zrušení víz pre turistické pobyty nadobudla platnosť. Bilaterálne vzťahy s Haiti sú vysoko poznačené významnými prisťahovaleckými tokmi na Bahamy.

V marci 2010 boli Bahamy odstránené zo „šedého zoznamu“ daňových rajov OECD, po podpísaní dostatočného počtu dohôd o daňových informáciách.

Krajina má teda silné väzby s USA, má efektívnu infraštruktúru, vzdelanú pracovnú silu a vládu s pozitívnym prístupom k PZI, ktorá sa snaží propagovať finančné služby a IT sektor v snahe znížiť závislosť na turizme. Bahamy majú niekoľko zón voľného obchodu – najväčšou je prístav Freeport.

Reštrikcie

Ne-Bahamčania sa nemôžu zúčastňovať na veľkoobchodných a maloobchodných operáciách. Takisto potrebujú povolenie od Centrálnej banky, ak chcú investovať do akcií na ich burze.

Bahamy sa stali veľmi populárnymi daňovými rajmi v 90. rokoch minulého storočia po schválení právnych predpisov, ktoré umožnili začlenenie offshore spoločností a IBC. Zostáva jedným z preferovaných daňových rajov pre obyvateľov Spojených štátov a európskych krajín. Bahamy poskytujú offshore bankovníctvo, registráciu offshore spoločností, registráciu lodí a offshore správu dôvery. Offshore spoločnosti nie sú povinné predkladať žiadne daňové záznamy daňovým úradom. Bahamy boli prvým karibským štátom, ktorý prijal prísne zákony o bankovom tajomstve. Informácie o majiteľoch bankových účtov na otvorenom mori možno zverejniť iba na základe osobitného príkazu Najvyššieho súdu Bahám. Bahamy sú čisto daňovým rajom bez akýchkoľvek daňových povinností pre spoločnosti na otvorenom mori alebo jednotlivých držiteľov bankových účtov na zahraničných trhoch, pokiaľ ide o príjmy získané mimo jurisdikcie.

Riziká

Hoci Bahamy ponúkajú veľmi bezpečné prostredie pre PZI, existujú tieto problémy:

- Drobná korupcia
- Pranie peňazí
- Obchod s drogami
- Imigranti z Haiti

5. Obchodné dohody/medzinárodné organizácie

Spoločenstvo národov (Commonwealth of Nations),
CARICOM, CELAC, G-77, MMF, OAŠ, OSN, PetroCaribe, WTO (štatút pozorovateľa)

6. Zdroje informácií o krajine

- Správa rozpočtu Bahám <https://bahamasbudget.gov.bs/2021/news-centre/latest-news/2022/03/11/20212022-mid-year-budget-statement/>
- Bahamas Investment Authority – www.geografia.com/bahamas/investment/invest01.htm/
- Bahamská obchodná komora – <http://bahamasb2b.com/bahamaschamber/>
- Vládny portál - <https://www.bahamas.gov.bs/>
- Ekonomický profil Svetová banka <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/33006>
- Rozpočet Bahamy 2022 - <https://www.bahamasbudget.gov.bs/>
- Svetová banka dokument k podnikaniu na Bahamách <https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/b/bahamas/BHS.pdf>

7. Zmluvná základňa so SR

Revízia nebola vykonaná, v platnosti je iba Dohoda medzi vládou ČSSR a vládou Bahamského spoločenstva o sukcesii Bahám do Zmluvy o právnej pomoci vo veciach občianskych a obchodných z 11.11.1924 a do Dodatkovvej zmluvy o civilnom konaní súdnom z 15.12.1935, ktorá bola uzatvorená medzi ČSR a Veľkou Britániou.

Slovenská strana zaslala bahamskej strane v decembri 2007 návrh na ukončenie procesu revízie s tým, by sa predmetná dohoda ponechala vo vzťahu SR – Bahamy v platnosti. MZV Bahám sa zatiaľ k predloženému návrhu nevyjadrilo, požiadalo ZÚ Havana o zaslanie textu predmetnej dohody, keďže text tohto zmluvného dokumentu bahamská strana nemá.

Doterajšia obchodná výmena so SR je na veľmi nízkej úrovni. Slovenským podnikateľským subjektom sa však otvára možnosť investovania v oblasti cestovného ruchu (ubytovacie kapacity a lodenice), ale aj v oblasti ľahkého priemyslu (obalové technológie pre potravinársky priemysel) vrátane malotonažnej chémie a plastov, ako aj v oblasti energetiky – krajina má nedostatok kapacít na výrobu el. energie na pokrytie svojich potrieb.

Výmenné komodity:

IMPORT

Nápoje, liehoviny a ocot
 Výrobky organickej chémie
 Káva, čaj, maté a koreniny
 Drevo a výrobky z dreva; drevené uhlie
 Prípravky zo zeleniny, ovocia, orechov alebo z iných častí rastlín
 Farmaceutické výrobky
 Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje, zariadenia; ich časti, súčasti
 Rôzne jedlé prípravky
 Silice a rezinoidy; voňavkárske, kozmetické a toaletné prípravky
 Odevy a odevné doplnky iné ako pletené alebo háčkované
 Vozidlá, iné ako koľajové, ich časti a príslušenstvo
 Odevy a odevné doplnky, pletené alebo háčkované
 Železo a oceľ
 Papier, lepenka; výrobky z nich alebo z papierenských vlákien

EXPORT

Vozidlá, iné ako koľajové, ich časti a príslušenstvo
 Nábytok; posteľoviny; svietidlá; svetelné reklamy; montované stavby
 Kaučuk a výrobky z neho
 Drevo a výrobky z dreva; drevené uhlie
 Vata, plšť a netkané textilie; špeciálne priadze; motúzy, šnúry, laná
 Koberce a ostatné textilné podlahové krytiny
 Prístroje optické, fotografické, meracie, kontrolné presné, lekárske
 Hudobné nástroje; časti, súčasti a príslušenstvo týchto nástrojov
 Lode, člny a plávajúce konštrukcie
 Sklo a sklenený tovar
 Celkom dohotovené textilné výrobky; súpravy; obnosené odevy
 Rôzne chemické výrobky
 Hračky, hry a športové potreby; ich časti, súčasti a príslušenstvo
 Nástroje, náradie, nožiarsky tovar, lyžice a vidličky
 Plasty a výrobky z nich
 Predmety zo železa alebo z ocele

Prehľad vzájomnej obchodnej výmeny medzi Slovenskou republikou a Antiguou a Barbudou za obdobie rokov 2016 – 2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Celkový súčet
Export EUR	174 890	1 872	201 942	63 951	192 701	2 250	637 606
Import EUR	1 772	1 539	39 508	43 071	39 580	3 663	129 133
Obrat EUR	176 662	3 411	241 450	107 022	232 281	5 913	766 739
Bilancia EUR	173 118	333	162 434	20 880	153 121	- 1 413	508 473